

Bevakningsrapport för prioriterade EU-policyområden:

januari 2013

Detta är årets första rapport om Stockholmsregionens Europakontors (SEK) arbete med bevakning och påverkan av de prioriterade områdena för Stockholmsregionens Europaförening (SEF) 2013.

Innehållsförteckning

Inre marknad och konkurrens	2
EU-direktiv om offentlig upphandling	2
Initiativet om e-fakturerings inom offentlig upphandling	3
EU-direktiv om tilldelning av koncessioner	4
EU-kommissionen föreslår modernisering av reglerna för statsstöd	6
Miljö och klimat	11
7:e miljöhandlingsprogrammet	11
Översyn av direktivet om miljökonsekvensbedömning	12
Översyn av direktivet om omgivningsbuller	13
Samråd om finansiellt stöd för energieffektivisering i byggnader	14
Översyn av EU:s luftpolitik	14
EU:s vattenpolitik	15
"Blueprint – en strategi för att skydda EU:s vattenresurser"	15
Europeiska innovationspartnerskapet för vatten	16
Transport	18
TEN-T	18
Fonden för ett sammanlänkat Europa (Connecting Europe Facility/CEF)	19
Samråd om stadstransport och relaterade initiativ från vitboken om transport	19
Forskning och innovation	21
Ramprogrammet för forskning och innovation: "Horisont 2020"	21
Kliniska prövningar	22

Inre marknad och konkurrens

EU-direktiv om offentlig upphandling

Kontaktperson på Europakontoret: joanna.szyfter@stockholmregion.org

Kommissionen publicerade ett direktivförslag om offentlig upphandling den 20 december 2011. Då direktivförslaget direkt påverkar Europaföreningens medlemmar och frågan ansågs prioriterad fick Europakontoret i uppdrag att starta påverkansarbete. Detta har gjorts och rapporterats om i tidigare månadsrapporter. Senast i november 2012 försåg Europakontoret involverade ledamöter i Europaparlamentet med Europaföreningens synpunkter inför omröstning i det ansvariga utskottet IMCO. Däremot gör Europakontoret nu bedömningen att direktivförslaget är långt framskridet i EU:s beslutsprocess och att fortsatt påverkansarbete inte ger så stora effekter. Europakontoret kommer dock fortsätta att rapportera om fortsatt utveckling på området.

Senaste utvecklingen i Rådet

Den 10 december 2012 antog konkurrenskraftsrådet allmänna riktlinjer angående kommissionens direktivförslag om offentlig upphandling och därmed är detta startpunkten för de formella diskussionerna med Europaparlamentet med målet att nå en överenskommelse under första läsningen. Rådet är generellt för ett mer flexibelt regelverk än Europaparlamentet.

Senaste utvecklingen i Europaparlamentet

Den 18 december 2012 antog Europaparlamentets ansvariga utskott IMCO (utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd) sitt betänkande angående direktivförslaget om offentlig upphandling. Innan mötet har Europakontoret försett relevanta ledamöter (rapportör och skuggrapportörer) i IMCO-utskottet med Europaföreningens synpunkter. Europaparlamentet bedömer detta var i stort sett den sista påverkansaktiviteten som kan ge större avtryck då policyprocessen kring direktivförslaget nu är långt framskridet. Dock måste IMCO-utskottets betänkande fortfarande också antas under Europaparlamentets plenar för att bli slutgiltigt. Planerat datum för det är den 10 september 2013.

Då antalet ändringsförslag som inkommit till IMCO varit så stort (ca 2 000) nämndes också att en del konsekvensanalyser fortfarande bör göras om vad de antagna ändringsförslagen kan innebära, framförallt för små och medelstora företag som man velat få in i upphandlingsprocesserna på ett bättre sätt. Det diskuterades också att texten fortfarande bör förenklas för att underlätta för lokala och regionala myndigheter.

I och med ovanstående har både Rådet och Europaparlamentets ansvariga utskott för ärendet antagit sina respektive ståndpunkter och arbetar nu för att inom de närmaste månaderna nå en överenskommelse.

Hållpunkter

20 dec 2011: Kommissionens direktivförslag om offentlig upphandling publiceras

10 dec 2012: Rådet beslutar om rapport med allmänna riktlinjer

10 sep 2013: Indikativt datum för när Europaparlamentets betänkande ska antas under plenarsession.

Initiativet om e-fakturering inom offentlig upphandling

Kontaktperson på Europakontoret: joanna.szyfter@stockholmregion.org

I oktober 2012 lanserade EU-kommissionen den andra inre marknadsakten med ytterligare initiativ för att stärka och förverkliga den inre marknaden inom EU. Ett av dessa var initiativet om att främja e-fakturering inom offentlig upphandling. Sverige ligger redan långt framme vad gäller e-upphandling och e-fakturering vid offentlig upphandling. Därför bedömer Europakontoret att det för närvarande inte är nödvändigt att påbörja påverkansarbete i frågan, men utvecklingen kommer ändå att följas. Inte minst kommer resultatet från det samråd om e-fakturering som nyligen avslutades att analyseras för att se om en ny bedömning bör göras.

Kommissionen har beräknat att införandet av e-upphandling i hela EU skulle kunna ge offentliga besparingar på minst 100 miljarder euro per år. Mot denna bakgrund har kommissionen föreslagit en fullständig övergång till e-upphandling senast vid halvårsskiftet 2016.

Kommissionen anser också att det krävs insatser för att undvika en ytterligare fragmentering av den inre marknaden, genom att nationella e-faktureringssystem för närvarande inrättas på grundval av olika och ofta nationella standarder. Detta ökar komplexiteten och kostnaderna för företag som ingår gränsöverskridande avtal med offentliga myndigheter i EU. Kommissionen kommer därför att 2013 föreslå konkreta åtgärder för att uppnå dessa mål. Eftersom offentliga myndigheter är de största upphandlarna föreslår kommissionen också att offentliga aktörer ska leda vägen i omställningen. I kommissionens färdplan¹ från oktober 2010 ges en bra bakgrund till initiativet och argument för varför arbete på EU-nivå är motiverat. Alternativa tillvägagångssätt diskuteras, men man argumenterar mest för att lagstiftande åtgärder av erfarenhet är mest effektiva för att omställningsprocessen inte gått tillräckligt fort. Viss lagstiftning skulle påskynda processen. Det pågår dock fortfarande analysarbete och man inhämtar information från experter. Man inväntar även resultat från det samråd som nyligen hållits om e-fakturering i offentlig upphandling, ett samråd som beskrivs nedan.

Samråd om e-fakturering i offentlig upphandling

I samband med lanseringen av den andra inre marknadsakten utlyste kommissionen ett samråd om att främja e-fakturering i offentlig upphandling. Samrådet var öppet 22 oktober – 14 januari 2013. Syftet med samrådet var att samla in synpunkter om användningen av elektroniska fakturor i offentlig upphandling och huruvida det behövs stimulans på EU-nivå. Inspel efterfrågades också på lösningar om hur man bäst ska främja e-fakturering i upphandlingar mellan offentliga och privata aktörer och hur interoperabiliteten kan förbättras mellan olika nationella system.

Trots de senaste framstegen står e-fakturering endast för en liten del av all fakturering inom EU (5% - 15% beroende på källa). Denna siffra är ännu lägre inom offentlig upphandling där manuella processer och pappersdokument fortfarande dominerar. Detta menar kommissionen innebär

¹ Kommissionens färdplan om e-fakturering i offentlig upphandling:

http://ec.europa.eu/governance/impact/planned_ia/docs/2013_markt_015_e_invoicing_public_procurement_en.pdf

onödiga ekonomiska och sociala kostnader, men även miljömässiga på grund av det avfall som genereras. E-fakturering innebär vinster inom alla dessa områden.

Övergången till e-fakturering vid offentlig upphandling ska komplettera den pågående moderniseringen av EU:s upphandlingsregler som Europakontoret på uppdrag av Europaföreningen arbetar med att bevaka och påverka. Europakontoret återkommer i senare rapporter om resultatet från samrådet och vidare analys av frågan.

Hållpunkter

- Okt 2012 - Kommissionens färdplan om e-fakturering i offentlig upphandling publiceras.
- 22 okt 2012 - 14 jan 2013 Samråd om att främja e-fakturering.

EU-direktiv om tilldelning av koncessioner

Kontaktperson på Europakontoret: joanna.szyfter@stockholmregion.org

Då inre marknadsfrågor generellt kommit att prioriteras allt högre av Europaföreningen i verksamhetsplanen för 2013 och då ett nytt EU-direktiv om koncessioner har direkt påverkan på medlemmarnas verksamheter, kommer Europakontoret under 2013 att rapportera om utvecklingen av direktivförslaget.

Kommissionen lade i december 2011 fram ett förslag till direktiv för tilldelning av koncessioner (KOM(2011) 897 slutlig)². Detta förslag kom som en del i ett större paket om offentlig upphandling där Europakontoret på uppdrag av Europaföreningen har arbetat med att bevaka och påverka direktivförslaget om offentlig upphandling. Direktivet är dock långt framskridet i EU:s beslutsprocess och Europakontoret gör bedömningen att det nu är sent för påverkansarbete gentemot EU-institutionerna. Ifall medlemmarna önskar att påverka i frågan är det därför bättre att vända sig till den svenska regeringen och Socialdepartementet som för fram regeringens position i frågan i Rådet. Europakontoret kommer däremot att rapportera om utvecklingen och håller sig även informerat om SKL:s och Eurocities arbete i frågan.

EU-kommissionens förslag

Koncessioner är avtal med ekonomiska villkor som sluts mellan en eller flera ekonomiska aktörer och en eller flera upphandlande myndigheter eller enheter som avser förvärv av byggentreprenader eller tjänster. I motsats till en vanlig upphandling utgörs ersättningen för arbetet normalt av rätten att utnyttja den anläggning eller tjänst som är föremål för kontraktet. Centralt för koncessioner är också att leverantören ska bära hela eller väsentliga delar av den ekonomiska risken.

EU-kommissionens direktivförslag om koncessioner avser tilldelning av bygg- och tjänstekoncessioner inom både den klassiska sektorn och försörjningssektorn. Enligt förslaget ska medlemsstaterna senast den 30 juni 2014 införliva direktivet i sin nationella lagstiftning. Den svenska lagen om offentlig upphandling (LOU) innehåller endast några få regler för byggkoncessioner medan

² EU-kommissionens direktivförslag om tilldelning av koncessioner:
<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0897:FIN:sv:PDF>

tjänstekoncessioner är oreglerade. Det finns dock en lag för valfrihetssystem (LOV) som är en form av tjänstekoncession.

Kommissionens förslag syftar till att skapa rättslig klarhet på området, som hittills delvis reglerats genom fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och att skapa bättre tillgång till marknaden för koncessioner. Förslaget till koncessionsdirektiv är inte heller lika omfattande som förslagen till de två andra direktiven i paketet om offentlig upphandling och är mer flexibelt. Bl.a. ges större frihet att utforma kvalificerings- och utvärderingskriterierna och inga bestämda upphandlingsförfaranden eller absoluta tilldelningskriterier slås fast. Enligt kommissionens förslag ska direktivets regler tillämpas vid koncessioner som uppgår till minst 5 miljoner euro.

Enligt Sveriges kommuner och landsting (SKL) innebär förslaget ändå mycket detaljerade bestämmelser vad gäller till exempel tekniska specifikationer, uteslutning och kvalificering av leverantörer samt utvärdering av anbud. Kommissionens övergripande syfte med direktivet är att minska osäkerhet kring regler och ge större rättstrygghet för leverantörer. En del av debatten om direktivförslaget har dock handlat om direktivet överhuvudtaget behövs. Här kan nämnas att nätverket av europeiska storstäder, Eurocities, där Stockholms stad ingår, driver ståndpunkten att reglering av koncessioner på EU-nivå inte är nödvändigt.

Även SKL påverkar i frågan och håller med kommissionen i att det behövs en ökad rättssäkerhet för leverantörer vid tilldelning av tjänstekoncessioner. Till exempel bör det finnas en möjlighet för en leverantör att angripa en sådan tilldelning rättsligt. Enligt SKL innebär emellertid förslaget ett alldeles för detaljerat regelverk med risk för att koncessionstilldelningar kommer att underkännas på formalistiska grunder.

Stockholms stad har svarat på en remiss från Socialdepartementet (4 feb 2012) där man anser att den nuvarande ordningen för koncessioner är fullt tillräcklig. Precis som av Eurocities driver man ståndpunkten att ett EU-regelverk kring koncessioner inte behövs. Stadsledningskontoret framför i sitt tjänsteutlåtande att kommissionens förslag om ytterligare regleringar på området riskerar att göra marknaden mer svåröverskådlig. En alltför omfattande och detaljrik lagstiftning kan skapa en rättsosäkerhet som i sig motverkar syftet med regleringen. Trots dessa påtryckningar tyder allt på att det blir ett direktiv.

Utveckling i Europaparlamentet

Europaparlamentets ansvariga utskott IMCO (Internal Market and Consumer Protection) röstade den 18 december 2012 om kommissionens förslag. Rapportör för utskottets betänkande är ledamoten Philippe Juvin (EPP/FR). IMCO-utskottet röstade bl. a. för att EU:s regelverk ska gälla tilldelningar med ett kontraktswärde om minst 8 miljoner euro och inte 5 miljoner euro som i kommissionens ursprungsförslag. Utskottet röstade också för att kriterierna för tilldelning av koncessioner ska vara objektiva, men att det ska vara möjligt att inkludera miljömässiga, sociala och innovationsrelaterade kriterier samt sådana som stödjer jämställdhets- och jämlikhetsarbete.

Utveckling i Rådet

Den 10-11 december 2012 hade konkurrenskraftsrådet möte och enades då om allmänna riktlinjer³ för tilldelning av koncessioner. Rådet går på en mjukare och mer flexibel linje än kommissionens förslag. De allmänna riktlinjerna grundar sig på den kompromisstext som togs fram av det Cypriotiska EU-ordförandeskapet.

Direktivförslaget har gått långt i EU:s beslutsprocess och därför gör Europakontoret bedömningen att påverkan i detta skede inte skulle bli särskilt effektivt. Däremot rapporterar Europakontoret om ärendets fortsatta utveckling och medlemmarna är välkomna att höra av sig till Europakontoret ifall man önskar att framföra synpunkter till EU-institutionerna.

Tidsplan:

- Dec 2011: Kommissionen publicerat direktivförslaget.
- 10 dec 2012: Konkurrenskraftsrådet enas om allmänna riktlinjer.
- 18 dec 2012: Det ansvariga utskottet i Europaparlamentet IMCO röstar igenom sin rapport om förslaget.
- 22 sep 2013: Indikativt datum för Europaparlamentets slutliga omröstning om betänkandet om koncessioner under plenarsession.

EU-kommissionen föreslår modernisering av reglerna för statsstöd

Kontaktperson på Europakontoret: gustaf.molander@stockholmregion.org

Europaföreningen har beslutat att vissa inre marknadsfrågor ska bevakas närmare under 2013. Därför genomför Europakontoret bevakning av moderniseringen av EU:s statsstödsregler. I och med att detta är första gången Europakontoret rapporterar om förslaget om modernisering är rapporten något längre med en bakgrund till statsstödsreglerna. Moderniseringspaketet innebär både förslag på ändringar i existerande förordningar samt granskningar av kommissionens riktlinjer för statsstöd. Stockholmsregionen får i och med moderniseringsarbetet viss möjlighet att vara med och påverka utformandet av de nya reglerna. Rekommendationen från Europakontoret är att i nuläget fortsätta bevakningen för att senare eventuellt gå vidare med mer aktivt påverkansarbete inom de områden där Stockholmsregionen mest påverkas av reglerna.

Bakgrund till EU:s regler om statsstöd

Ett statsstöd är en typ av stöd som kommer från stat, kommun eller annat offentligt organ och går till en verksamhet som bedrivs på en marknad. Det kan till exempel röra sig om subventioner, skattelättnader och bidrag. Enligt EU:s regler om statsstöd behöver följande fyra villkor vara uppfyllda för att ett stöd ska anses utgöra statsstöd:

- Stödet gynnar ett visst företag eller en viss produktion
- Stödet finansieras genom offentliga medel. Finansieringen kan vara direkt eller indirekt

³ Rådets allmänna riktlinjer för tilldelning av koncessioner:
<http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/12/st18/st18007.en12.pdf>

- Stödet snedvrider konkurrensen
- Stödet påverkar handeln mellan medlemsstaterna

Syftet med statsstödsregleringen är att säkerställa att konkurrensförhållandena på den inre marknaden inte snedvrids genom att ett företag eller en viss produktion gynnas ekonomiskt.

Statsstöd är generellt sett inte förenligt med EU:s inre marknad och därmed inte heller tillåtet. Det finns dock undantag. Även om de fyra nämnda kriterierna är uppfyllda kan ett statsstöd vara tillåtet om vissa uppsatta villkor är uppfyllda. Kommissionen ska granska planerade statliga stödåtgärder som anmälts till dem och besluta om åtgärderna ska tillåtas eller ej. Vidare finns också *Gruppundantagsförordningen*, *Förordningen om stöd av mindre betydelse* och *Beslut om ett undantag för viss ersättning för allmännyttiga tjänster* som alla tre innebär att statsstöd kan tillåtas. Genom *Gruppundantagsförordningen* kan kommissionen förklara vissa kategorier av statligt stöd förenliga med EU:s lagstiftning, så länge de uppfyller vissa uppsatta villkor. De stöd som faller under *Gruppundantagsförordningen* omfattas inte av anmälningsskyldigheten till kommissionen. Gruppundantagen har i sin nuvarande utformning följande tillämpningsområden:

• Investeringsstöd och sysselsättningsstöd till SME	• Regionalstöd
• Stöd till konsulttjänst till förmån för SME	• Stöd till miljöskydd
• Stöd till forskning, utveckling och innovation	• Stöd till utbildning
• Stöd till SME:s deltagande på mässor	• Sysselsättningsstöd
• Stöd till kvinnligt företagande	• Stöd i form av riskkapital ¹

Modernisering av reglerna

Den 8 maj 2012 presenterade kommissionen sitt initiativ om att reformera reglerna kring statsstöd. Både statsstödsregler och några av kommissionen framtagna riktlinjer för statsstöd är tänkta att moderniseras. Framför allt tre mål med moderniseringen har identifierats:

- **Skapa tillväxt på den inre marknaden.** Den kommande policyn ska motverka den typ av statsstöd som tränger ut privata investeringar, håller ineffektiva företag vid liv och slösar på skattebetalarnas pengar. Statsstöden ska bli av bättre kvalitet.
- **Fokusera på de statsstöd som har störst påverkan på den inre marknaden.** Ändra Kommissionens kontroll, från ett system byggt på fall-till-fall till ett som är mer strukturerat.
- **Förenkla och effektivisera regler och beslut.** Moderniseringen innebär ett tydligare regelverk vilket kommer medföra att myndigheter runt om i Europa får det lättare att följa statsstödsreglerna och kommissionen kommer få möjlighet att snabbare fatta beslut.⁴

Den 5 december 2012 presenterades sedan kommissionens förslag på ändring av *Förfarandeförordningen* och *Behörighetsförordningen*.

Förfarandeförordningen

Förslaget från den 5 december innebär en modernisering av den nuvarande *Förfarandeförordningen*. Framför allt rör förslaget reglerna kring hur klagomål på statsstöd hanteras. Det kommer att leda till att kommissionen kan hantera överklaganden, som nu uppgår till ca 300/år, på ett effektivare sätt. I

⁴ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-458_en.htm

dagsläget är Kommissionen hårt belastad och arbetar i genomsnitt 22 månader med en statsstödsutredning. Poängen med förslaget är att man vill minska inflödet av klagomål och invändningar till kommissionen. Vem som helst ska inte längre få klaga utan kommissionen vill införa en typ av filter som består i att endast direkt berörda parter får anföra klagomål. Dessa klagomål ska också kunna förkastas om de inte uppfyller de formkrav som föreslås samt om kommissionen ber om komplettering och sådan inte inkommer. Nuvarande regler säger att kommissionen måste inleda en omfattande utredning av samtliga klagomål och detta vill man upphöra med för att effektivisera. Förslaget om att reformera *Förfarandeförordningen* är vidare tänkt att leda till att tillämpningen av statsstödsreglerna ska fokuseras till de typer av statsstöd som mest stör konkurrensen på den inre marknaden. Förslaget innehåller också förändringar i hur kommissionen och nationella domstolar samarbetar samt hur kommissionen samlar in information från marknaden till sin bedömning av statsstödsfall. Kommissionen ska få utökade möjligheter att inhämta informationen direkt från marknadens parter, om den information som först erhållits av medlemsstaten inte anses tillräcklig.⁵

Bemyndigandeförordningen

Förslaget från den 5 december ger kommissionen möjlighet att förklara vissa kategorier av stöd förenliga med den inre marknaden. Dessa stöd omfattas då inte längre av anmälningsskyldigheten, utan faller in under de så kallade *Gruppundantagen*. Förslaget medför en ökning av de stödtyper som kommissionen medger inte kräver anmälan och kontroll i och med att kommissionen ges möjlighet att anta fler gruppundantag för sådana statsstöd av begränsad effekt på den inre marknaden. Att det införs vissa nya kategorier i *Bemyndigandeförordningen* ger varken omedelbara gruppundantag för alla dessa kategorier eller gör att alla åtgärder inom en kategori kommer att undantas i sin helhet. Det gör det däremot möjligt för kommissionen att anta gruppundantag stegvis, efter att kommissionen samlat på sig tillräckligt med erfarenhet för att kunna fastställa tydliga kriterier för vissa typer av stödåtgärder som säkerställer att effekterna på konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna är begränsad. Samma tillvägagångssätt har brukats i den nuvarande *Bemyndigandeförordningen*. Nya kategorier som föreslås ingå är bland annat:

- Statligt stöd till kultur och sektorer för bevarande av kulturarvet
- Statligt stöd i samband med naturkatastrofer
- Statligt stöd till bevarande av havets biologiska resurser
- Statligt stöd till amatöridrott
- Statligt stöd till innovation
- Statligt stöd för viss bredbandsinfrastruktur¹

Riktlinjerna

De riktlinjer som ses över i ett första stadium är:

- Stöd till regionala ändamål. Ett samråd kring ett utkast av riktlinjerna inleddes den 14 januari.⁶
- Forskning, utveckling och innovation där ett diskussionsunderlag presenterades av kommissionen i december 2012.⁷

⁵ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-1316_en.htm?locale=en och http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-12-942_en.htm

⁶ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/index_en.html

⁷ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/rdi_issues_paper.pdf

- Miljöstöd där ett samråd hållits och avslutats i oktober.⁸
- Bredbandssektorn där kommissionens nya riktlinjer antogs i december 2012.⁹
- Riskkapital där ett samråd hållits och avslutats i oktober.¹⁰

Vad händer i EU-institutionerna och på annat håll

Europaparlamentet

Europakontoret avvaktar parlamentets första läsning av kommissionens förslag. Dessa skickades till utskottet för ekonomiska och monetära frågor (ECON), som är det ansvariga utskottet, på remiss den 15 januari för första läsning. Enligt sekretariatet på ECON är det inte fastställt något datum för första läsningen. ECON har britten Sharon Bowles från ALDE-gruppen (Alliansen liberaler och demokrater för Europa) som ordförande. De svenska parlamentarikerna Gunnar Hökmark (M/EPP), Olle Schmidt (FP/ALDE), Olle Ludvigsson (S/S&D) sitter också med i utskottet. Skuggrapportör för *Bemyndigandeförordningen* är holländskan Sophia in't Veld (ALDE) och för *Förfarandeförordningen* är Sharon Bowles utsedd till skuggrapportör. Även andra utskott har fått möjlighet att yttra sig om de två förslagen men avböjt.

EU-kommissionen

På kommissionen är det DG Konkurrens som är ansvarig för frågan. EU-kommissionären är Joaquin Almunia. Det är på DG Konkurrens de nya riktlinjerna kommer att arbetas fram. Europakontoret är i kontakt med direktoratet och följer hur arbetet fortlöper.

Rådet

Konkurrensrådet höll ett möte den 10-11 december 2012 och under detta möte presenterade kommissionen moderniseringsarbetet. Rådet **välkomnade** kommissionens plan att bättre utnyttja potentialen i statsstöd och på så sätt främja tillväxt, arbetsmarknaden, konkurrens och bättre utnyttjande av offentliga medel. Vidare **stöttade** Rådet målen om att (1) omdirigera statsstöd mot initiativ som effektivt kan främja arbetet mot att realisera tillväxtmålen i Europa 2020, (2) fokusera kontrollen av statsstöd till de stöd som potentiellt har mest påverkan på den inre marknaden, (3) förenkla regler och procedurer för att kunna ta bättre och mer effektiva beslut. Rådet **poängterar** att effektiv kontroll av statsstöd bör baseras på tydliga och förutsägbara regler som försäkrar ett transparent spelfält på den inre marknaden. Slutligen inbjuder rådet kommissionen att utveckla sitt förslag i nära samarbete med medlemsstaterna. Från Sverige var handelsminister Ewa Björling och civil- och bostadsminister Stefan Attefall med på mötet.¹¹

Det irländska EU-ordförandeskapet som inleddes i januari 2013 har fastställt att moderniseringen av statsstödsreglerna är en prioritet under deras ordförandeperiod. Irland ska under sitt ordförandeskap arbeta för att nå en överenskommelse kring de två föreslagna förordningarna.¹²

⁸ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/index_en.html

⁹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-1424_en.htm

¹⁰ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/index_en.html

¹¹ <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/12/st15/st15595-re01.en12.pdf>

¹² <http://eu2013.ie/media/media-9581-en..pdf> sid 30

Medlemsstaterna och Sverige

Enligt Anders Lindholm, regionalråd vid den svenska representationen vid EU, är de flesta medlemsstater positiva till de båda förslagen. Så även Sverige. Det finns dock några punkter i förslagen där viss tveksamhet råder.

Gällande *Förfarandeförordningen* så finns det, enligt Anders Lindholm, hos domstolarna tveksamhet till att subsidiaritetsprincipen inte respekteras och att deras suveränitet urholkas. Även om inte ett utlåtande från kommissionen är bindande kan det vara svårt för en mindre tingsrätt att gå emot ett sådant uttalande. Sedan finns det risk att den administrativa bördan ökar och att processen förlängs onödigt mycket. Sverige ser det som bättre att domstolarna själva formulerar sin fråga till kommissionen så att den kan vara avgränsad och relevant.

Det finns också viss oro kring förslaget om kommissionens utökade möjligheter att erhålla marknadsinformation. Från svenskt håll riktas oro mot hur transparent processen kommer att vara. Enligt förslaget får medlemsstaterna endast en sammanfattning av den information som kommissionen samlar in. Det finns också risk att den administrativa bördan för små och medelstora företag ökar på ett orimligt sätt. Men främst vill Sverige ha mer information om hur verktyget är tänkt att fungera och är vidare emot förslaget om att kommissionen ska kunna utdöma böter till företag som lämnar missvisande eller ofullständig information. Sverige ser detta som oproportionellt.

Enligt Anders Lindholm är de flesta medlemsstater positiva till förslaget om ändring i *Bemyndigandeförordningen*, men många hade också gärna sett fler kategorier. Sverige är nöjd med förslaget men vill generellt se mer fokus på kontroll och uppföljning av de som erhåller statsstöd genom gruppundantagen.

Hållpunkter under 2013

Våren 2013

- Första läsningen i ECON-utskottet av de två förslagen. Exakt datum inte än fastslaget
- Konkurrensrådet vid Europeiska rådet sammanträder och diskuterar förslagen under något av vårens möten
- Kommissionen presenterar nya riktlinjer utifrån de samråd som avslutades hösten 2012

Miljö och klimat

7:e miljöhandlingsprogrammet

Kontaktperson på Europakontoret: madelen.charyczak@stockholmregion.org

Det 7:e miljöhandlingsprogrammet innehåller inte några nya lagförslag. Dock kommer Europakontoret att fortsätta att bevaka frågan då programmet utgör en övergripande ram för EU:s miljöpolitik de kommande åren, vilket kan innebära skärpta gränsvärden eller nya regleringar.

EU-kommissionen

Den 29 november 2012 lade EU-kommissionen fram ett förslag på ett nytt handlingsprogram för miljöpolitiken, det sjunde miljöhandlingsprogrammet, med nio prioriterade mål för 2020. Programmet föreslås heta "Att leva gott inom planetens gränser"¹³. Förslaget eftersträvar att stärka Europas ekologiska motståndskraft och omvandla EU till en hållbar grön ekonomi. Programmet utgör en övergripande ram för miljöpolitiken fram till 2020, med nio prioriterade mål som EU och dess medlemsstater ska uppnå. EU delar ansvaret för att nå programmets mål med medlemsstaterna. I huvudsak är dessa mål redan förankrade i existerande lagstiftning eller initierade processer såsom EU:s klimat- och energipaket och de olika flaggskeppsinitiativen inom ramen för Europa 2020-strategin. Till de konkreta insatser som ska göras hör utfasningen av miljöfarliga ämnen, en övergång från beskattning av arbete till beskattning av föroreningar, partnerskapsarrangemang mellan medlemsstater och kommissionen om genomförandet av EU:s miljölagstiftning, och utveckling av ett system för att spåra miljörelaterade utgifter i EU:s budget.

Det sjunde miljöhandlingsprogrammet innehåller i detta skede inga förslag till ny lagstiftning. En rad åtgärder och policyförslag aviseras dock i syfte att åstadkomma en mer övergripande och sammanhållen lagstiftning såsom på området hållbar konsumtion och produktion. Eventuell lagstiftning är att vänta för att driva på grön offentlig upphandling, i form av obligatoriska upphandlingsregler för olika produktkategorier utöver kontorsutrustning och fordon. En strategi för giftfri miljö ska utvecklas och genomföras i syfte att belysa och hantera miljö- och hälsorisker kring kombinationseffekter, nano-material och hormonstörande ämnen.

För att förbättra genomförandet av EU:s lagstiftning föreslås bland annat att kontrollsystem ska utvecklas på nationell nivå för att kartlägga, föregripa och lösa problem med genomförande, liksom regelbunden kontroll och granskning (så kallad scoreboards) av efterlevnaden på alla förvaltningsnivåer. Stöd ska ges till individuella medlemsstater med behov för att genomföra specifik lagstiftning med processen för den europeiska terminen som modell. Kommissionen föreslår att partnerskapsavtal mellan kommissionen och enskilda medlemsstater ska upprättas i detta syfte.

Rådet

När miljørådet i form av EU:s miljöministrar sammanträdde den 17 december 2012 hölls en riktlinjedebatt om förslaget om ett 7:e miljöhandlingsprogram. Många medlemsländer stödjer de nio prioriteringarna, om än i olika grad. De flesta medlemsländer påminde om att den största bristen av

¹³ http://ec.europa.eu/environment/newprg/pdf/7EAP_Proposal/sv.pdf

det tidigare programmet var genomförandet och att det nu måste prioriteras, dock väckte förslaget om kontrollsystemet en del farhågor¹⁴.

Europaparlamentet

I Europaparlamentet har Gaston Franco (EPP/FR), som sitter i utskottet för miljö, hälsa och livsmedelssäkerhet (ENVI) utsetts till rapportör. Röstning i ENVI är planerat till den 24 april och i plenum den 2 juli.

Hållpunkter:

- 21 mars: Miljörådet sammanträder.
- 24 april: Röstning i ENVI-utskottet i Europaparlamentet.
- 2 juli: Röstning i plenum, Europaparlamentet.

Översyn av direktivet om miljökonsekvensbedömning

Kontaktperson på Europakontoret: madelen.charyczak@stockholmregion.org

Europakontoret bevakar beslutsprocessen av EU-kommissionens förslag till revidering av direktivet om miljökonsekvensbedömningar. För att kunna göra en konsekvensbedömning av förslaget ber vi medlemmar som svarar på miljödepartementets remiss med anledning av EU-kommissionens förslag till ändring av direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, det så kallade MKB-direktivet¹⁵, att skicka dessa även till Europakontoret. Dessa underlag kan hjälpa Europakontoret att urskilja om påverkansinsatser är nödvändiga på EU-nivå. Om någon av SEF:s medlemmar har synpunkter på EU-kommissionens förslag¹⁶ så meddela gärna detta till Europakontoret.

EU-kommissionen

EU-kommissionens förslag presenterades i slutet på oktober 2012. En första behandling av förslaget skedde i rådsarbetsgruppen den 31 oktober 2012 där man, utöver en presentation av förslaget och allmänna kommentarer från medlemsstaterna, gick igenom artiklarna 1-4 i förslaget. I den andra behandlingen den 20 november fortsatte genomgången och artiklarna 5 och 8.1 behandlades. Frågan behandlades även under miljörådet den 17 december som en övrig fråga, men ingen diskussion hölls. Förslaget kommer nu att diskuteras vidare i rådsarbetsgruppen under det irländska ordförandeskapet.

Rådet

Enligt Annika Nilsson, miljöråd på Sveriges ständiga representation, har många medlemsländer, precis som den svenska regeringen, ifrågasatt delar av EU-kommissionens förslag, vilket tyder på att processen kan bli lång innan en överenskommelse nås i frågan. Syftet med förslaget är, förutom att stärka miljöskyddet och förbättra samstämmigheten med annan EU-lagstiftning, att förenkla procedurerna. Det råder skilda meningar i rådet om det nya förslaget verkligen innebär förenklingar. Bland annat föreslår EU-kommissionen att miljöbedömningen ska utarbetas av ackrediterade och

¹⁴ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/envir/134411.pdf

¹⁵ <http://www.regeringen.se/content/1/c6/11/48/46/8d812179.pdf>

¹⁶ http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/com_628/1_SV_ACT_part1_v2.pdf

tekniskt behöriga experter, alternativt ska den ansvariga myndigheten se till att miljöbedömningen verifieras av sådana experter eller av nationella expertkommittéer. Detta kan innebära ökade kostnader för konsultbistånd. EU-kommissionen föreslår också att medlemsstaterna var sjätte år ska informera EU-kommissionen om alla miljöbedömningar som gjorts inklusive detaljer som typ av projekt och genomsnittliga kostnader för bedömningen. Detta krav är något som den svenska regeringen ifrågasätter. EU-kommissionen vill även i framtiden kunna revidera bilagorna till direktivet med delegerade akter, vilket betyder att man inte låter rådet och Europaparlamentet besluta i frågan. Bilagorna innehåller bland annat information om vilka projekt direktivet ska omfatta samt vilken information miljöbedömningen ska innehålla. Många medlemsländer anser därför inte att det är lämpligt att EU-kommissionen ska kunna revidera dessa med delegerade akter.

Europaparlamentet

I Europaparlamentet är en rapportör utsedd, Andrea Zanoni, och man inväntar första läsningen.

Hållpunkter:

- 26 oktober 2012: EU-kommissionen presenterade förslaget
- 21 november 2012: Andrea Zanoni (ALDE-IT), ersättare i utskottet för miljö, hälsa och livsmedelssäkerhet är utsedd till rapportör.
- Våren 2013: Förslaget diskuteras i rådsarbetsgruppen.
- 19 juni 2013: Röstning i utskottet miljö, hälsa och livsmedelssäkerhet, Europaparlamentet.
- 10 september 2013: Omröstning i plenum i Europaparlamentet.

Översyn av direktivet om omgivningsbuller

Kontaktperson på Europakontoret: gustaf.lundgren@stockholmregion.org

Parallellt med att EU-kommissionen gör en översyn av direktivet om omgivningsbuller så pågår bullerdirektivets andra fas i form av kartläggningar och framtagande av arbetsprogram. Översynen har inletts i form av ett öppet samråd som Stockholmsregionen har deltagit i. Ett yttrande har diskuterats och antagits av Europaföreningen. Yttrandet skickades därefter in till EU-kommissionen den 25 oktober 2012.

EU-kommissionen har fått in ca 700 svar på samrådet. Man bearbetar nu de inkomna svaren och hoppas kunna ha en sammanfattning redo i december 2013. Sammanfattningen och ett eventuellt reviderat direktiv kan dock mycket väl bli försenat till någon gång under 2014 eftersom kommissionen (DG Miljö) troligtvis främst kommer att fokusera på luftkvalitetsfrågan under 2013. Europakontoret kommer att försöka få denna reviderade tidsplan bekräftad av DG Miljö och återkommer angående kommissionens fortsatta arbete med översynen.

Hållpunkter:

- 2013: Kommissionen bearbetar inkomna svar.
- 2014: Ett eventuellt reviderat direktiv presenteras.

Samråd om finansiellt stöd för energieffektivisering i byggnader

Kontaktperson på Europakontoret: joanna.szyfter@stockholmregion.org

Europaföreningen inkom under 2012 med synpunkter till EU-kommissionens samråd om finansiellt stöd för energieffektivisering i byggnader. Resultatet av samrådet har rapporterats i tidigare rapport (sept 2012). I slutet av 2012 skulle en kommissionsrapport ha publicerats med rekommendationer om hur finansiellt stöd för energieffektivisering i byggnader kan förbättras. Men har vid skrivandet av denna rapport ännu inte publicerats. Europakontoret återkommer när rapporten har publicerats.

Översyn av EU:s luftpolitik

Kontaktperson på Europakontoret: madelen.charyczak@stockholmregion.org

Stockholmsregionens Europaförening tog beslut i september 2012 om att delta i översynen av EU:s luftpolitik genom att ta fram ett yttrande. Huvudsynpunkterna till ett yttrande diskuterades på styrelsemötet den 6 december 2012. Ett utkast till yttrande har sedan tagits fram och Europakontoret kommer under februari månad att skicka ut det till ledamöterna i föreningsstyrelsen för mellankoll. Därefter fattas beslut per capsulam och yttrandet överlämnas till EU-kommissionen. Ytterligare möjlighet till påverkan finns under Green Week i Bryssel som i år har temat "renare luft för alla".

EU-kommissionen

Den 8 januari höll European Environmental Bureau en konferens i Bryssel på temat luftkvalitet. Miljökommissionär Janez Potocnik höll ett tal om den pågående översynen av EU:s luftpolitik. Enligt honom har EU-kommissionen identifierat olika skäl till varför så många medlemsländer fortfarande överträder EU:s gränsvärden av luftkvalitet. Ett skäl handlar om rådighet. I många medlemsländer är lokala och regionala aktörer ansvariga för luftkvaliteten medan källan till luftföroreningar ofta ligger utanför deras kompetensområde, vilket betyder att lokala och regionala aktörer kan sakna rådighet över att ta de mest effektiva besluten för att förbättra luftkvaliteten. Ett annat skäl är gränsöverskridande föroreningar. I många länder kommer mindre än hälften av PM_{2,5} koncentrationerna från egna utsläpp, därför bör utsläppen minskas i hela EU och internationellt. Utsläppen från trafiken har även minskat mindre än förväntat och även inom andra sektorer behöver mer göras för att minska föroreningar. Samstämmighet med andra områden måste skärpas, t.ex. måste synergier hittas mellan luftkvalitet och klimat för att förhindra att insatser inom de båda områdena motarbetar varandra. För att uppnå målen för luftkvalitet är det enligt EU-kommissionen viktigast att implementera gällande lagstiftning. Dock finns det potential för ytterligare insatser som t.ex. högre klimat- och energimål för 2030 och skärpta krav för sjötrafiken. EU-kommissionen är även villig att satsa på innovation kopplat till renare luft.

Den 17 januari träffade Per Ankersjö, stadsmiljöborgarråd i Stockholms stad, Ulf Björnholm-Ottosson, nationell expert på EU-kommissionen, i syfte att få veta mer om den pågående översynen av EU:s luftpolitik men även för att lyfta fram huvudsynpunkterna i Europaföreningens yttrande i frågan. EU-kommissionen visade stort intresse för Stockholms åtgärdsarbete som Per Ankersjö berättade om. Enligt Ulf Björnholm-Ottosson är det troligt att EU-kommissionen beslutar sig för att inte öppna upp luftkvalitetsdirektivet för revideringar, då 17 medlemsländer idag har överträdelseärenden i frågan. Risken skulle då vara att medlemsländerna vill sänka ambitionsnivån. EU-kommissionen vill

harmonisera implementeringen av luftkvalitetsdirektivet men möjligen kan denna fråga behandlas i bilagor till själva direktivet. Mycket talar även för att man kommer att föreslå att även utsläpp av sot ska regleras, men möjligen kommer detta att ingå i utsläppsdirektivet. Angående kvävedioxid och frågan huruvida det är en lämplig indikator för luftkvalitet så gör WHO nu studier vars resultat kommer att ligga till grund för vad EU-kommissionen kommer att föreslå.

Hållpunkter och kommande påverkansarbete:

- 6 december 2012: Stockholmsregionens Europaförening diskuterar huvudsynpunkterna i föreningens utkast till yttrande.
- 11 december 2012: EU-kommission öppnar en internetkonsultation som del av konsekvensbedömningsprocessen. Konsultationen är öppen fram till 4 mars 2013.
- 17 januari: Per Ankersjö, stadsmiljöborgarråd i Stockholms stad, träffar ansvariga handläggare på EU-kommissionen, GD Miljö och lyfter fram Stockholmsregionens huvudsynpunkter.
- 11-18 februari: utkastet till yttrande går ut till föreningsledamöterna för mellankoll
- 21-24 februari: utkastet går ut till föreningsledamöterna för beslut per capsulam.
- Yttrandet överlämnas sedan till EU-kommissionen, GD Miljö och övriga relevanta institutioner och aktörer.
- April: Riktlinjedebatt i miljørådet om framtida luftpaket.
- 4-7 juni 2013: Green Week i Bryssel på temat "renare luft för alla", eventuellt talare från Stockholmsregionen?
- Hösten 2013: EU-kommissionen presenterar paket med förslag för renare luft i EU.
- Under 2013: fortsatt påverkansarbete på förslagen från EU-kommissionen.

EU:s vattenpolitik

Kontaktperson på Europakontoret: madelen.charyczak@stockholmregion.org

EU:s vattenpolitik är en ny prioriterad fråga för Stockholmsregionens Europaförening i verksamhetsplanen 2013. Två aktuella frågor har identifierats inom vattenområdet: Blueprint – en strategi för att skydda EU:s vattenresurser och det Europeiska innovationspartnerskapet för vatten. SEK föreslår att strategin bevakas då den kan komma att ligga till grund för nya åtgärder och lagförslag inom vattenområdet som kan få konsekvenser för kommuner och landsting. Det europeiska innovationspartnerskapet är en möjlighet att aktivt bidra till policyutformningen på vattenområdet och det finns även finansieringsmöjligheter för innovativa lösningar kopplat till utmaningar på vattenområdet.

"Blueprint – en strategi för att skydda EU:s vattenresurser"

Varför: Genom ramdirektivet för vatten (vattendirektivet) fastställdes år 2000 en rättslig grund för att skydda och återställa rent vatten i Europa och säkerställa en långsiktig och hållbar vattenanvändning. Det övergripande syftet med vattendirektivet är att alla vatten – såsom sjöar och vattendrag – ska vara i ett gott tillstånd senast 2015. I Sverige har de fem vattenmyndigheterna tagit fram miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram för vatten som en del i genomförandet av EU:s

ramdirektiv för vatten. Enligt åtgärdsprogrammen behöver kommuner och statliga myndigheter genomföra åtgärder för att förbättra vattnets kvalitet i Sverige. Åtgärderna ska vara påbörjade år 2012 för att miljökvalitetsnormerna ska vara uppfyllda 2015.

Vad har hänt: En omfattande utvärdering av bland annat medlemsstaternas förvaltningsplaner inom vattendirektivet visade att många medlemsstater var långt ifrån att nå de mål som fastlagts i vattendirektivet om ett gott tillstånd av EU:s vattentillgångar senast 2015. Det behöver således göras mycket mer för att bevara och förbättra EU:s vatten.

Den 14 november 2012 presenterade EU-kommissionen "Blueprint - en strategi för att skydda EU:s vattenresurser" som syftar till att ge vägledning till medlemsstaterna i det fortsatta arbetet med att uppnå EU:s vattenpolitikmål.¹⁷ Strategin innehåller konkreta alternativ för medlemsstater att försäkra god vattenkvalité för långsiktigt och rättvist brukande. Den inkluderar även en bedömning av genomförandet och resultaten av EU:s vattenpolitik, samt identifierar luckor och brister och föreslår åtgärder för att stärka vattenpolitiken.

För att uppnå de redan befintliga målen om god vattenstatus senast 2015, sätter planen upp en strategi på tre nivåer:

- Förbättra genomförandet av EU:s vattenpolitik genom bättre implementering av gällande lagstiftning;
- Öka integrering av vattenpolitiken i andra relevanta politikområden såsom jordbruk, fiske, förnybar energi, transport och sammanhållningspolitiken;
- Förbättra det nuvarande regelverket, särskilt när det gäller de verktyg som behövs för att öka vattneffektivitet. I detta avseende föreslås i vattenplanen att vattneffektivitetsmål skall fastställas av medlemsstaterna och utveckling av EU-normer för vattenåteranvändning.

Då vattensituationen ser olika ut runt om i Europa är planen mer som en verktygslåda som medlemsstaterna kan använda för att förbättra vattenförvaltningen på alla nivåer. När nästa långtidsbudget är färdigförhandlad kommer EU-kommissionen, beroende på dess resultat, att föreslå ytterligare åtgärder om det anses nödvändigt för att nå målen med EU:s vattenpolitik. Nya lagförslag kan därför väntas först efter 2014.

Vad händer nu: Strategin ska antas av Rådet och Europaparlamentet. Rådsslutsatser för strategin antogs på miljørådet den 17 december 2012¹⁸ där rådet ställde sig bakom strategin. I Europaparlamentet ligger ärendet i en förberedande fas och ingen rapportör har ännu utsetts.

Europeiska innovationspartnerskapet för vatten

Det europeiska innovationspartnerskapet för vatten, som tillsattes under 2012, syftar till att stärka innovationspotentialen när det gäller vattenförvaltning, och därigenom både öka konkurrenskraften och underlätta för att nå uppsatta miljömål. Innovationspartnerskapet kommer under 2013 att upprätta en webbaserad marknadsplattform för vatteninnovationer, som gör det möjligt för aktörer på både utbuds- och efterfrågesidan inom EU att samarbeta. Under 2015 ska de första resultaten visas av åtgärder för att avlägsna de största hindren för innovation i EU, i medlemsstaterna och på

¹⁷ http://ec.europa.eu/environment/water/blueprint/index_en.htm

¹⁸ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/envir/134398.pdf

regional nivå så att lagstiftning och finansiella instrument verkligen främjar innovation. Under 2020 ska provade lösningar på tio stora vattenrelaterade problem presenteras.

Fem prioriterade områden har nu valts ut:

- Återanvändning och återvinning av vatten
- Rening av vatten och avloppsvatten
- Vatten och energi
- Riskhantering av vattenrelaterade extrema händelser
- Ekosystemtjänster

Dessa prioriterade områden fokuserar på utmaningar och möjligheter inom vattensektorn samt på de innovativa åtgärder som har störst effekt. Vattenförvaltning, förvaltningsmodeller och övervakning samt finansiering av innovationer har identifierats som övergripande mål som påverkar alla prioriterade områden. Smart teknik är en annan faktor som spelar stor roll inom alla andra prioriteringar.

En inbjudan att anmäla intresse för **Europeiska innovationspartnerskapets aktionsgrupper** om vatten är öppen för berörda parter fram till den 4 april 2013¹⁹.

Aktionsgrupperna åtar sig att arbeta inom en eller flera åtgärder som läggs fram i den strategiska genomförandeplanen (SIP)²⁰. De syftar till att föra samman flera intressentgrupper över olika discipliner för innovation inom vattensektorn och om möjligt, uppmuntras en internationell sammansättning. En anledning till att engagera sig i aktionsgrupperna är att det är ett ypperligt sätt att delta i policyutformningen på området. Aktionsgrupperna kommer att rapportera om de innovationshinder de möter och om förslag för att avlägsna dem, samt ge politiska rekommendationer. Aktörer i aktionsgrupperna kommer därför att kunna påverka innovationspolitiken på vattenområdet. Innovationspartnerskapet för vatten har ingen egen budget men kommer att använda sig av befintliga EU-medel så som Horisont 2020, LIFE+ och strukturfonderna. Detta innebär att aktionsgruppernas projekt som fokuserar på en eller flera av åtgärds punkterna inom innovationspartnerskapet för vatten kommer att ha goda möjligheter att få finansiering de kommande åren.

Här finns utlysningen för Aktionsgrupperna:

http://ec.europa.eu/environment/water/innovationpartnership/pdf/Call_expression.pdf

Arbetet inom grupperna finansieras som sagt inte av EIP, däremot kan man parallellt söka finansiering. En öppen utlysning finns för vattenprojekt här:

http://ec.europa.eu/research/participants/portal/page/cooperation?callIdentifier=FP7-ENV-2013-WATER-INNO-DEMO#wlp_call_FP7

¹⁹ http://ec.europa.eu/environment/water/innovationpartnership/pdf/Call_expression.pdf

²⁰ <http://ec.europa.eu/environment/water/innovationpartnership/pdf/sip.pdf>

ERRIN-nätverket där Stockholmsregionens Europakontor är medlem kan underlätta för de aktörer som är intresserade av att bilda och ansöka om att bli aktionsgrupper, genom att föra samman olika aktörer. Ta kontakt med Europakontoret om ni vill ha mer information om detta.

Översyn av avfallsdirektivet

Kontaktperson på Europakontoret: madelen.charyczak@stockholmregion.org

En översyn av avfallsdirektivet är planerad att äga rum under 2013-2014. Stockholmsregionens Europakontor bevakar avfallsfrågan och rapporterar om vilka möjligheter som finns att delta i översynen.

EU-kommissionen kommer under 2013-2014 att genomföra en översyn av gällande avfallslagstiftning och undersöka hur bättre återvinning kan bidra till ekonomisk tillväxt.

Europakontoret kommer att bevaka arbetet med översynen och rapportera löpande om utvecklingen samt om de möjligheter som finns att delta i översynen.

Transport

TEN-T

Kontaktperson på Europakontoret: gustaf.lundgren@stockholmregion.org

TEN-T (Trans-European Transport Networks), d.v.s. de kartor som anger prioriterade infrastruktursatsningar i Europa de kommande åren, för kommande programperiod förhandlades i Europaparlamentet under hösten 2012. Röstning i plenum i Europaparlamentet förväntas äga rum i början av 2013. De nya riktlinjerna träder sedan i kraft 2014.

Europaparlamentets TRAN-utskott (transport och turism) gav sin slutgiltiga röst kring de nya TEN-T-riktlinjerna den 18 december 2012. Slutförslaget ligger mycket nära kommissionens ursprungliga förslag och har ett tydligt fokus på att EU-finansiering ska gå till infrastrukturprojekt som har ett genuint europeiskt mervärde. Dessa infrastruktursatsningar ska främst finansieras av fonden för ett sammanlänkat Europa (se nästa punkt i rapporten).

Som tidigare rapporterats fanns förslaget att svenska inlandshamnar, som t.ex. Västerås hamn, skulle ingå i de nya TEN-T-kartorna. Detta ändringsförslag fick dock inte tillräckligt stöd och är således inte med i utskottets slutgiltiga ståndpunkt.

Hållpunkter:

- 2013: Europaparlamentet röstar i plenum.

Fonden för ett sammanlänkat Europa (Connecting Europe Facility/CEF)

Kontaktperson på Europakontoret: gustaf.lundgren@stockholmregion.org

Europakontoret förde under hösten 2012 fram ett antal ståndpunkter kring CEF till europaparlamentariker Kent Johansson samt andra berörda svenska europaparlamentariker. En slutlig ståndpunkt från Europaparlamentets TRAN- respektive ITRE-utskott antogs den 18 december och röstning i plenum sker under 2013. Efter att man, i samband med budgetförhandlingarna, har beslutat om de finansiella delarna i CEF blir fonden sedan mer av en nationell angelägenhet.

Europaparlamentet

Ett första förslag²¹ till betänkande angående CEF diskuterades i TRAN- (transport och turism) respektive ITRE-utskottet (industri, energi och forskning) i Europaparlamentet den 18 september 2012. CEF har sedan behandlats under hösten och röstning i TRAN- respektive ITRE-utskottet skedde den 18 december 2012. Det är i dagsläget oklart när röstning i plenum kommer att ske.

Rådet

Då transportministrarna träffades vid TTE-rådsmötet (transport, telekommunikation och energi) den 20 december ingick även CEF som informationspunkt.

I och med budgetförhandlingarna letar nu flera medlemsstater efter områden där den föreslagna budgeten kan minskas. Det mesta tyder på att CEF är ett av dessa områden och att dess föreslagna budget kommer att minska, något som både kommissionen och Europaparlamentet motsätter sig. Då EU:s regeringschefer möts i februari för att enas om långtidsbudgeten så kommer även CEF:s budget att slutgiltigt fastställas. Fonden blir sedan en nationell angelägenhet.

Hållpunkter:

- Januari/februari 2013: EU:s långtidsbudget klubbas igenom och budgeten för CEF fastställs därmed.
- 2013: Europaparlamentet röstar om CEF i plenum.

Samråd om stadstransport och relaterade initiativ från vitboken om transport

Kontaktperson på Europakontoret: gustaf.lundgren@stockholmregion.org

Europakontoret fick vid det senaste föreningsstyrelsemötet i uppdrag av Europaföreningen att, tillsammans med medlemmarna, ta fram ett svar på EU-kommissionens konsultation om stadsdimensionen av EU:s transportpolitik. Ett yttrande skickades in till EU-kommissionen (DG Move) i december och lämnades även över till DG Move av Stockholms stads stadsmiljöborgarråd Per Ankersjö (C) då han träffade ansvariga tjänstemän vid sitt Brysselbesök den 17 januari.

"The urban dimension of the EU transport policy" - samråd om stadsdimensionen av EU:s transportpolitik

²¹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-%2f%2fEP%2f%2fNONGML%2bCOMPARL%2bPE-491.110%2b02%2bDOC%2bPDF%2bV0%2f%2fSV>

Ett av de första konkreta initiativ som utmynnat ur vitboken om transport från 2011 är ett samråd om stadsdimensionen av EU:s transportpolitik²². Samrådet syftade till att få in kunskapsunderlag inför publiceringen av ett större paket med initiativ på stadstransportområdet som kommissionen planerar att offentliggöra till sommaren. Europakontoret svarade på detta samråd och skickade in ett yttrande till EU-kommissionen (DG Move) den 21 december 2012. Yttrandet överlämnades även till ansvarig handläggare på DG Move den 17 januari.

Möte med EU-kommissionen den 17 januari 2013

Europakontoret träffade Mark Major, en av de ansvariga handläggarna på EU-kommissionen (DG Move), tillsammans med Stockholms stads stadsmiljöborgarråd Per Ankersjö den 17 januari. Major informerade om stadstransportpaketet och sade bl.a. att s.k. SUMP:ar (Sustainable Urban Mobility Plans) kommer att bli det viktigaste elementet i paketet. Man vill från kommissionens sida skapa en europeisk definition av en sådan plan, ange vad den bör innehålla och göra dessa planer till obligatoriska för att en stad ska kunna erhålla EU-finansiering för transportprojekt. Detta är något man också ställer sig positiva till i Europaparlamentet, menade Major. SUMP:en måste täcka ett större område och vara framtagen tillsammans med regionen som omger staden samt de kringliggande kommunerna. Ankersjö berättade om Stockholms stads redan existerande framkomlighetsstrategi och Major höll med om att kommissionens initiativ här knappast innebär någon större "fara" för Stockholms stad då framkomlighetsplaner redan finns.

Vad gäller godslogistik i städer så meddelade Major att man i det nya paketet kommer att ta upp frågan då många städer länge försummat den. Tanken är att ge ämnet högre status och uppmuntra till utbyte av god praxis städer emellan.

Angående trängselskatter så vill man från kommissionens sida ge "guidning" och etablera en rekommenderad modell för hur trängselskatter bör implementeras. Det är i dagsläget ett problem att städer med trängselskatter mäter trafikflöden på olika sätt, något som leder till att det blir svårt att jämföra olika modeller och deras effektivitet. Men, menade Major, det är svårt att definiera en starkare roll för EU på detta område. Det är ofta omotiverat av subsidiaritetskäl att gå in från EU:s håll och styra i denna typ av frågor.

Major menade även att det kommer att komma flertalet olika program de kommande åren som genom EU-finansiering ska stödja städer med transportrelaterade utmaningar.

Europakontoret fortsätter att hålla kontakt med kommissionen under våren och använder även övriga informationskanaler i syfte att få reda på mer information om vad stadstransportpaketet kommer att innehålla och hur det eventuellt kommer att påverka regionen.

Hållpunkter:

- Sommaren 2013: EU-kommissionen publicerar sitt större paket med initiativ på stadstransportområdet ("Urban transport package")

²² http://ec.europa.eu/transport/urban/consultations/2012-12-10-urban-dimension_en.htm

Forskning och innovation

Ramprogrammet för forskning och innovation: "Horisont 2020"

Kontaktperson på Europakontoret: joanna.szyfter@stockholmregion.org

Kommissionen planerar att skapa ett visst antal rådgivande grupper som ska täcka de samhälleliga utmaningarna och andra specifika mål inom Horisont 2020. I och med detta uppmanas experter från en rad olika områden att skicka in intresseanmälan. Ifall intresse finns för mer information om möjligheter till deltagande kontakta gärna Europakontoret.

EU-kommissionen söker experter för stöd till utformandet av Horisont 2020

Kommissionen planerar att skapa ett visst antal rådgivande grupper som ska täcka de samhälleliga utmaningarna och andra specifika mål inom Horisont 2020. Kommissionen söker därför experter från en rad olika områden. Dessa kommer att organiseras i expertgrupper efter policyområde, exempelvis:

- klimatåtgärder, resurseffektivitet och råvaror;
- smart, grön och integrerad transport;
- hälsa, demografiska utmaningar och välmående;
- inkluderande, innovativa och säkra samhällen.

Experterna ska bl. a. hjälpa till att utforma utlysningar inom de olika områdena. Målet är att samla en bred grupp av experter för att bidra med innovativa idéer till nya jobb och en hållbar utveckling inom EU.

Expertgrupperna kommer att bestå av tjänstemän från industrin och forskare, liksom representanter från allmänheten. Kommissionen uppmanar särskilt kvinnor och personer som inte deltagit i denna typ av process tidigare att visa sitt intresse för deltagande. Arbetet kommer att påbörjas under våren 2013 och deadline för ansökan till de första grupperna är den 6 mars 2013. Uppmaningen kommer emellertid att kvarstå eftersom grupperna kommer att förnyas kontinuerligt. Se följande länk för ytterligare information om de olika expertgrupperna och intresseanmälan:

http://ec.europa.eu/research/horizon2020/index_en.cfm?pg=h2020-experts

Hållpunkter:

- 30 nov 2011: Kommissionens lagstiftningsförslag publiceras
- 28 nov 2012: Omröstning i Europaparlamentets ITRE-utskott om Horisont 2020
- 6-7 februari 2013: Toppmöte där förväntningen är att EU:s långtidsbudget klubbas igenom och att budgeten för Horisont 2020 därmed fastställs.

Kliniska prövningar

Kontaktperson på Europakontoret: gustaf.lundgren@stockholmregion.org

Kliniska prövningar är en ny fråga som Europaföreningen har beslutat att prioritera under 2013. Frågan rör ett nytt förslag till förordning vad gäller EU-harmonisering av kliniska prövningar, d.v.s. undersökningar på människor för att studera effekten av ett läkemedel eller behandlingsmetod. Kommissionens förslag till ny förordning skulle troligtvis få positiva följder för Stockholmsregionen då den skulle innebära fler kliniska prövningar i regionen samt enklare förfaranden.

EU-kommissionen

EU-kommissionen presenterade den 17 juli 2012 ett nytt förslag²³ till förordning vad gäller EU-harmonisering av kliniska prövningar, d.v.s. undersökningar på människor för att studera effekten av ett läkemedel eller behandlingsmetod. Förordningen ska ersätta en tidigare förordning från 2001 som ofta tillämpats inkonsekvent och nu behöver uppdateras.

Tanken med den nya förordningen är även att det ska bli lättare att genomföra multinationella kliniska prövningar i Europa och att antalet ska bli fler. Antalet kliniska prövningar i EU har nämligen minskat de senaste åren med 25 procent. Det ska räcka med en bedömning för godkännande av en klinisk prövning och rapporteringen ska också förenklas. I dagsläget rapporterar forskare till flera organ och medlemsstater, något som anses vara alltför krångligt.

Europaparlamentet

I Europaparlamentet inväntas nu en första läsning och det ansvariga ENVI-utskottet (miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet) förväntas rösta den 24 april. Rapportör i ENVI är Glenis Willmott (PES/GB). Utöver huvudansvariga utskottet ENVI ska även IMCO (inre marknaden och konsumentskydd) och ITRE (industrifrågor, forskning och energi) komma med synpunkter (s.k. rådgivande utskott). Beslut i plenum förväntas ske den 10 juni. Även Rådet förväntas behandla frågan under 2013.

Relevans för Stockholmsregionen

Frågan är relevant för Stockholmsregionen som har biomedicinkluster i världsklass. Regionen är därför positivt inställd till kommissionens förslag och anser det bl.a. vara viktigt att fler kliniska prövningar kan utföras i regionen. Det ligger därför i regionens intresse att kommissionens ursprungsförslag inte ändras alltför mycket i processen som nu följer med diskussioner och beslut i Europaparlamentet respektive Rådet.

Europakontoret kommer under våren att bevaka ärendets status i Europaparlamentet och undersöka vilken hållning som man kommer att inta till kommissionens förslag. Europakontoret kommer även att höra sig för med den svenska EU-representationen för att undersöka ärendets status och den svenska regeringens hållning inför de rådsarbetsgruppsmöten och rådsförhandlingarna som väntar. Baserat på den analysen kommer Europakontoret att lämna förslag till SEF angående eventuellt påverkansarbete.

²³ Dokumentet i sin helhet:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0369:FIN:EN:PDF>

Hållpunkter:

- 24 april: Röstning sker i Europaparlamentets ENVI-utskott.
- 10 juni: En slutgiltig ståndpunkt från Europaparlamentet antas vid Europaparlamentets plenarsession.